

ՔՍԱՆ ՀԻՆԳՇԱՐՔԻ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարվանը 6 ռուբլի
Առանձին համարները 7 կոպեկով:

Քիֆիլիում գրվում են միմյանիս խմբագրատան մէջ:

Մեր հասցեն. Тифлисъ, Редакция «Мшахъ»
կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».

Տ է Լ Ե Ք Օ Ն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լիցուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ:

Տ է Լ Ե Ք Օ Ն № 253.

Հ Ի Մ Ն Ա Պ Ի Ր Գ Ր Ի Գ Ո Ր Ա Ր Ծ Ր Ո Ւ Ն Ի

Շ Ս Ր Ո Ւ Ն Ս Կ Վ Ո Ւ Մ Է

ՄՇԱԿ

(25-րդ ՏԱՐԻ)

Գ Ր Ա Վ Ա Ն Ա Վ Ա Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն Լ Ր Ա Գ Ր Ի

Ն Ե Ր Կ Ս 3 1897 Թ Ի Ա Վ Ա Ն Ի

Բ Ա Ճ Ա Ն Ո Ր Դ Ս Գ Ր Ո Ւ Ի Ն Ը

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարվանը 6 ռուբլի

Հասցեն. ТИФЛИСЪ, Редакция «МШАХЪ». Արտատպութիւնը TIFLIS, Rédaction «MSCHAK».

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Փաստերը մնում են.—Ներքին ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.
Իշխան ձախկանների գործունէութիւնից. Գաղ-
թականները Եջմիածնի գաւառում. Նամակ Բա-
ղամի. Նամակ Կարսից. Նամակ Զանգեզուրից.
Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐ-
ջին տեղեկութիւններ. Նամակ Պարսկաստանից.
Արտաքին լուրեր.—ՀԵՌԱՊՈՒՆԵՐ.—ԲՈՐՍՍ.—
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱՎԱՆ. Արե-
ւելք:

ՓԱՍՏԵՐԸ ՄՆՈՒՄ ԵՆ

Այժմ, երբ ծրում և ծաղկում են այն-
պիսի անխիղճ հրապարակածներ, որոնց
կուրացրել և խլացրել է նեղ ազգայնական
գաղափարը և որոնք այդ պատճառով ա-
ռանձին հաճոյք և իրանց միայն հասկա-
նալի օգուտ են դնում ազգերի և ժողո-
վուրդների փոխադարձ ստեղծութիւնը և
թշնամութիւնը գրգռելու մէջ, մեզ բաւ-
կանութիւն են պատճառում հրապարակ
հանել այնպիսի փաստեր, որոնք ապացու-
ցանում են թէ որքան դատապարտելի և

մասախար է այդ ինքնակոչ հայրենասէր-
ների յուրապահան ոգևորութիւնը.—Որքան
և զօրեղ ու բարձրակոչ լինի այդ ապրո-
րինակ, մեր դարին ու ժամանակին ան-
պատուութիւն բերող վայնասունը, կենսի
մէջ լոյս են գալիս փաստեր, որոնք ցոյց
են տալիս թէ միշտ բարձր, միշտ վեհ կը
մնայ ազգերի եղբայրակցութեան, համե-
րաշխութեան գաղափարը, որ մեր խորին
համոզմունքով միայն և միմիայն կարող է
զարգացնան բարձր աստիճանին հասցնել
մի ընդհանուր հայրենիք, ուր այլացել
ազգեր կոչված են խաղաղ կուլտուրական
կենսի գործեր:

Այդ իրախուսական և օրինակելի փա-
ստերը ան երկու խոշոր նուիրաբերութիւն-
ներն են, որոնք սեղի ունեցան Շուշի քա-
ղաքում ձեռնարկ հայերից պ. Թամիրեան
իւր հարցում ջրանցք է շինում, որի համար
պիտի ծախսվի առնուազն 60—70 հազար
ռուբլու մի գումար: Իսկ ժամհարեան եղ-
բայրները, ինչպէս հարկուրդները անցեալ-
ները, նուիրեցին նոյն քաղաքին 100

հազար ռուբլի և իրանց ահագին տունը՝
քաղաքային հիւանդանոց բաց անելու հա-
մար: Արժէ քիչ կանգ աւելել այդ երկու
բարեգործութիւնների հասարակական նշա-
նակութեան վրա: Նուիրատուները բարե-
գործութիւն են անում ոչ թէ մի դասա-
կարգի, ոչ թէ համայնական մի մասնաւոր
ըջման կամ կրօնական հաստատութեան,
այլ մի ամբողջ քաղաքի համար, ուր ապրում
են թէ հայեր, թէ ռուսներ և թէ մեծ
քանակութեամբ թուրքեր, հեռեւեար մէջ
տեղ կը կայ ոչ կրօնական, ոչ էլ ազգայ-
նական խտրութիւն չլինի մեր յիշեց թէ
ինչ խիստ թշնամական յարաբերութիւն
կար մի քանի տասնեակ տարի առաջ նոյն
Շուշու հայերի և թուրքերի մէջ, յարա-
բերութիւն, որ բոլորում էր դարաւոր կրօ-
նական և ցեղական կատաղի ստեղծութիւ-
նից և այնուհետեւ աչքի առաջ բերեց, որ
մի հայ առաւ ու մաքուր ջուր է բերում,
մի ուրիշը հիւանդանոց է բաց անում այդ
երկու երբեմն միմեանց խիստ հակառակ,
իսկ այժմ կուլտուրական պահանջների
զարմար միմեանց բարի գրացի դատած
ազգերի համար, այն ժամանակ մենք կը
հասկանանք, որ մեր ընդհանուր բարեկե-
ցութեան շէնքը միայն այսպիսի նիւթերից
կարող է շինվել:

Մենք մեր ազգային պահատութիւնների
առաջ աչք խփողներից չենք և մեր մտրա-
կը միշտ անողորմ է եղել մեր ազգի վա-
տուութիւնները հարուածելու համար: Բայց
ուր որ կայ արդարութեան հարց, մենք
կը կրկնենք, թէ և ստեղծ ամեն մի թիւն
ազգայնութիւն, նեղ շփոխական օգի,
որ հայը իբրև կուլտուրական ընդունակ
ազգ միշտ ժամանակի ոգին և առաջադի-
մութեան ճշմարիտ պայմանները կը բռնի

և կը գործադրի իր երկրում, եթէ մի-
այն անդադար նա ձգտէ դէպի կըր-
թութիւն, դէպի զիտութիւն: Անդադար
կրկնում են, որ հայի ձեռքում է հարա-
տուութիւնը: Մենք կարող ենք վիճել այդ
առարկութեան դէմ, և մեզ կօգնէ նոյն
իսկ այն հանգամանքը, որ Անդրկովկա-
սում հողային հարստութիւնները ուրիշ
ազգերին են պատկանում: Բայց հէնց ըն-
դունելով էլ այդ առարկութիւնը, կատեղ
որ խնդրը հարստութեան մէջ չէ, այլ
այն հանգամանքի մէջ, որ հայը ամենից
հեշտ և շուտ է իւրացնում ժամանակա-
կից գաղափարները: Մեր բերած երկու
փաստերը ապացոյց են, որ հայը հասկա-
նում է համեարաշխութեան, եղբայրակցու-
թեան գաղափարը և իր օրինակով նա
նոյնը կը հասկանայ իր հարեան ազգերին:
Ժամանակը հետզհետէ կը նպաստէ այդ
հանրամարդկային, ցանկալի գաղափարնե-
րի արծարծման: Եւ ահա այդ է պատճա-
ռը, որ մենք բաւ չենք գտնում դատա-
պարտելու այն հրապարակական զրպար-
տիչներին, որոնք այնպիսի եռանդով թըշ-
նամութիւն, ստեղծութիւն, ստոր կը բեր
են տարածում ազգերի մէջ...

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԻՇԽԱՆ ԱՎԱՎԱՎԱՋԵԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՆՈՒԹԻՒՆԵՑ

Նոր վախճանված իշխան ձախկաններ ամենա-
գեղեցիկ յիշատակներն ունի Սոջոմ Շուշի քա-
ղաքում: Ահա թէ ինչպէս:

1875—1876 թվականներին Շուշում աստիկ
զարգացած էին գողութիւնները, որոնց զօն էր
գտնում զլաւարակաւ հայերի թաղը: Բառի
բուն նշանակութեամբ ազգաբնակչութիւնը ապ-

որ ամբողջ Եւրոպայում տիրապետում է, նոյն
իսկ իրաց վիճակի անհրաժեշտութիւնն է, որով-
հետեւ որ կողմ դարձուի, խնդրը կարողական,
վճարական է, այսինքն:

Կամ թիւրքերի կործանումը ընդհանուր մի
տասպալումով կամ կայսրութեան վերանորո-
գումը իսլամը նոր գաղափարի հետ հաշտեցնե-
լով:

Եթէ Եւրոպան ուղում է կործանման չարա-
չուր վախճանը փոխադրել, ճանապարհը լայն-
արձակ բաց է, թող շարունակէ միայն իր արդի
քաղաքագիտութիւնը, բայց եթէ բարենորոգել
կուզէ, պէտք է այդ միջոցը փնտռել վերայի-
շեալ անհրաժեշտ և ամենակարեւոր հաշտութեան
մէջ, և որուն միմիայն տեղական յառաջադէմ
կուլտուրութիւնները կարող են իրագործել:

Ահաւասիկ այս ուղղութեան մէջ մինչ ցարը
անպտուղ մնացած զիլլումաթային կաշողի
ստեղծել Եւրոպայի արժանի դիրք ունեցող մի
տեղութիւն:

Կարելի է տարօրինակ թվի սա վերջին եղ-
րակացութիւնս, բայց քառասուն տարւայ բա-
ցառական ուսումնասիրութեանց և փորձաու-
թեանց արդիւնը է: Յենցով ուրեմն մի խորին
համոզման վրա, կը վերջանում մի քանի խօս-
քով:

Արեւելքում իսլամը նոր սկզբունքների հետ
հաշտեցնելու գաղափարին մէջ քաղաքեալ մի
հնար կայ, մի բառնալիք մեքենայ, մի լծակ, որ
Ասիան և Աֆրիկէն կարող է շարժել: Եթէ մեծ
պետութիւնները կարողանային տեսնել այդ
հրաշագործ լծակը և զայն գործածելու ճարտի-
կութիւնը ունենային, առանց ցնցումի Արեւելքը
կերպարանափոխ կանէին և իրանց ձեռքում կը
բռնէին մի նոր աշխարհի ճակատագիրը:

Պրէնս Մալքում լսան

Իսկ երաշխաւորութիւնները ուր պէտք է
լինեն:

Բոլոր տեղական մտաւորական ուժերի դու-
րակցութեամբ, և իւրաքանչիւր աշխարհեան բա-
րոյշական և առանձին հաստատութեամբ, կա-
րելի եղածին չափ ամենաիրական ձևի և պայ-
մանների ներքե:

Բայց այն ամենաիրական երաշխաւորութիւնը

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Վ Ա Ն

Ա Ր Ե Ի Ե Լ Ք

III

Սահմանադրութեան խտրամասից է վեր գա-
ղափարները քաղ արին: Երկրորդ Թիւրքերն
նոյնը չէ, ինչ որ էր քան տարի առաջ: Այս
բողոքը այժմ մի ընդհանուր նշանակութեամբ
ընդգրկում են Արեւելի բոլոր առաջադէմ կու-
տակցութիւնները:

Թիւրքերը, չնդհանուր, Պարսկաստա-
նում, և մինչև անգամ Աֆրիկայում մնոր գաղափար-
ները խոր արմատներ թողուցին: Արեւական ոգին,
մօտիմական հաւատքը, թիւրքերը գործութիւնը, և
արեւմտեան ազատամտութիւնը մտանոց տարին
զարմանալի զուգորդութեանց: Սէպտ չէր դա-
տել այս շարժումները մամուլ թայլ արձագանք-
ներով:

Ինչ որ ստոյգ է, այն է որ իսլամի ոգին ա-
մենուրեք մի զարթման անդիմադրելի պահան-
ջից հարեալ է: Այստեղ անկարելի է անուններ
նշանակել և զայլութիւն ունեցող կազմակերպու-
թեանց մանրամասնութիւնները մէջ մտնել: Բայց
զիւրքին է համարում, որ այժմեայ մեր արտաքին-
թաց հարցադրութիւնների ժամանակում, այս
մեծ թօթախուսների մէջ, որոնք ընդհանուր աչ-
խարճը հիմքից շարժեցին, այսքան ցեղերի մը
առարկական ոյժերը ունեցան բնականաբար ի-
րանց զարթումը և իրանց մասնաւոր ցոյցերը:
Բացի քրիստոնեայ ցեղերի շարժումներից, հա-
մարեալ բոլոր մասիւմ ժողովուրդների մէջ, պաշ-
տօնական բարձր շրջաններում, ինչպէս նաև
իւրեմաների զասակարգում, մտաւորական գոր-
ծունէութիւնը այնպիսի ձևեր և ձայներ ստա-
ցան, որոնք իրանց պատմութեան մէջ նախորդ-
ներ չունէին: Ազատարար ձայնը ամենուրեք իր

առաքեալները և մարտիրոսները գտաւ: Եւ որ-
պէս զի թիւ գաղափար կարելի լինի կազմել այն
չարժման կարեւորութեան մասին, բաւական է
նկատել որ, չը նայելով ամենամագիթ հալա-
ծանայ, նոյն շարժումն է, որ բարձրբերում աւե-
լի երկիւղ է ազդում, քան քրիստոնէութեան բու-
լոր պատկերազմական նաւերը և զէնքերը:

Այս յառաջադիմական կուլտուրութիւնը, ի
հարկէ, կարողութեան պիտի հասնի, թէպէտ ու-
շացաւ, բայց ոչ թէ միայն ներքին հալածանք-
ների պատճառաւ, այլ մասնաւոր զիլլումաթայի-
կան Եւրոպայի անտարբերութեան կամ լաւ
ևս թշնամութեան պատճառաւ: Այս կուլտուրու-
թիւնը կարծում էր, որ արժանի է ազատամիտ
Եւրոպայի համակրութեան. այս համակրութիւնը
ոչնչացաւ անխիղճ և անկանխատես մի զիլլո-
մատիական ոգիով, որ սերտ կապ ունի մի լոկ
նրկական վարժութեան հետ:

Բայց էլ այնպէս Եւրոպան այնքան միջոցներ
և պատճառներ ունի որ պաշտպանելու մի կու-
տակցութիւն, որ այնքան պատրաստված էր հաս-
կանալու և այնքան ցանկացող էր իր լուսաւո-
րութիւններից օգուտ քաղելու:

Եւ միտութիւնները պաշտպանում են—իւ-
րաքանչիւրը մասնաւորապէս բողոքականներին,
կաթոլիկներին, ուղղափառներին: Այս առանձին
և անմտացիլ պաշտպանութիւնը միայն ծառայե-
ցում անբաւար պաշտպանեալների դէմ կատա-
ղեցնելու: Փոխանակ աղտաբեր ուղղութիւնը
մէջ անօրոտ տեղը ազնիւ ջանքերը վասնելու,
միթէ անելի խելօք, աւելի մարդասիրական չէր
լիներ այն ջանքերը կենտրոնաւորել մի հաւաքա-
կան, մի սփեղբրական կուլտուրութեան մէջ, որ
կը բովանդակէ բոլոր ժողովուրդները իրանց ա-
մենամասնաւոր ձայնը:

Երկրորդ Թիւրքերն կամ լաւ ևս բոլոր յա-
ռաջադէմների ազատամիտ միութիւնը միակ կա-
րելի կապն է կուլտուրութեան տարբեր տարրերի

միջև: Սա միակ հոգի է, որ Եւրոպայի ազգայնու-
թիւնը կարող կը լինի յայտնվել ուժեղ և բեղմ-
նաւոր պայմաններով:

Այժմ որչափի սահմանեմ եզրակացութիւն-
ներս:

Բացարձակ անկարելիութիւն է մի քրիս-
տոնեայ ոյժով իսլամը բարենորոգել:

Բացարձակ անկարելիութիւն է մի քրիս-
տոնեայ նպատակով արմատաւորութիւն
պէտք է իսլամի համար, որպէս զի ինքը իր ոյ-
ժովը կարենորոգումը զուրկ հանէ:

Գալով Եւրոպայի զիլլումաթայիկան իրագոր-
ծութեան, այսպէս ենք հասկանում:

Հանդիստ թողնուլ տիրապետող միապետու-
թիւնը, և բոլոր օրինաւոր միջոցներով պաշտ-
պանել յառաջադէմ կուլտուրութիւնը, նրան ա-
րագնիմաց մղել դէպի կարողութիւն, և հրա-
տարակել տալ ժամանակի պահանջներին պատ-
շաճ մի սահմանադրութիւն:

—Ինչպէս պէտք է լինեն այս նոր սահմա-
նադրութեան սկզբունքները.

Կայսրութեան միութիւնը: Հանդիստարապէս
ճանաչել իսլամի յախտնական ճշմարտութեանց
մէջ պարունակող յառաջադիմութեան հիմնական
սկզբունքները: Խղճի ազատութիւն: Բոլոր քաղա-
քացիների հաստատութիւն օրէնքի առաջ: Ան-
հատական ազատութիւն: Ընդից անբուժարարու-
թիւն: Ընդունել բոլոր քաղաքացիներին հաստա-
րակաց պաշտօններում: Յիմանների խիստ բըն-
նութիւն: Անկախ մի արդարութեան կազմակեր-
պութիւն: Մամուլը ազատութիւն օրինաւոր սահ-
մաններով:

—Իսկ երաշխաւորութիւնները ուր պէտք է
լինեն:

Բոլոր տեղական մտաւորական ուժերի դու-
րակցութեամբ, և իւրաքանչիւր աշխարհեան բա-
րոյշական և առանձին հաստատութեամբ, կա-
րելի եղածին չափ ամենաիրական ձևի և պայ-
մանների ներքե:

Բայց այն ամենաիրական երաշխաւորութիւնը

Тифлисъ, Мадеровская, собст. домъ.

5

Այս պատկերով արտատպում են իրենց

հա-

լուսու-

նում է

և ս-

թի ք-

0

իւրա-

ված

0

իւրա-

ված

0

իւրա-

ված

0

իւրա-

այլ մի ջանքի աղայի ձեռքով ուղարկում է պու-
տի զլխաւորին կողմնակից չու. խան և երկու
պատուով իսկ վաղը ոչ: Երկար սպասե-
լուց յետոյ պատի զլխաւորը միջոց չունենալով
մարդկանց իր մաս պահելու, կրկին մարդ է զը-
կում ամառուէրի մաս, որ զայ և մարդկանց
ամանէ: Կրկին մերժում է ստանալ: Այդ ժամա-
նակ պատի զլխաւորը հետագորով է յայտնում
զաւաւակներն ի ստորէնութիւնս Հեռագիրը ու-
ղարկելուց շատ յետոյ թուրքերը գալիս են և
խմանալով եղեւութիւնը, խնդրում են հեռագիրը
յետ բերել տալ, նոյն իսկ վարձատրութիւն էլ
են առաջարկում բերողին, բայց արդէն ոչ էր:
Այս անգամ միայն վերցնում են մարդկանց:
Սակայն հայերը վախենալով թուրքերի վրէժնի-
զրութիւնից՝ Մեղրի են ապաւինում: Այդ կերպ
կողոպտողներին հովանաւորելը ամառուէ-
րի, այսինքն պոլիցիայի ներկայացուցչի կողմից
ակն զան վրդովեցուցիչ է: Սա երկրորդ զէպըն
է, որ այս ձեռք տեղի է ունեցել Ալիզարի:
Մեղրի ձանապարհին: Անհրաժեշտ է որ ջանգե-
ղուրի պոլիցիան հարկաւոր ուղարկութիւն
զարձնէ այս և սրա նման զէպերի վրա, մասն-
աւոր որ զրանք չեն, եղակի չեն:

Լսում ենք, որ Երևանի նահանգապետ կոմս
Տիգրանուկէնի նախաձեռնութեամբ հրատա-
րակել են ուսեբէն, հայերէն և թիւրքերէն
լեզուներով հրատարակելու ի ստորոյ վաղի
բժշկութեան մասին և ձեռք են բերել մի քա-
նի հազար պուլ ծծումբ և պղնձի արջապար:
«Բիւզանդիոն» լրագիրը հաղորդում է, որ
Էջմիածինը յանձնել է Մանկունի եպիսկոպոսին
Էջմիածին 1898 թիւ «Օրացոյցը» կազմել: Հե-
տագործի է իմանալ, ինչ են յինում վանքի շնոր-
հունակ աստուածաբան վարդապետները և սար-
կաւորները, որ մի օրացոյց կազմելու համար
Էջմիածինը ստիպված է զինել Մանկունի եպիս-
կոպոսին:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօր, հինգշաբթի, մարտի 13-ին, երկրորդան
ժամը 5-ին, Արմիայի կառավարչապետ զեներա-
լալ-աղիւստան իշխան Գոլիցին կը մտնի մեր
քաղաքը: Նոր կառավարչապետը ուղղակի կը
գիմի Միտի մայր եկեղեցին, որտեղ արդէն հա-
ւաքված կը լինեն բոլոր պաշտօնական անձինք
և կառավարչական ու հասարակական հաստա-
տութիւնները ներկայացուցիչները: Իսկ վաղը,
ուրբաթ, մարտի 14-ին, իշխան կառավարչապե-
տը կը գնա Վրան պաշտօնավարական հաստատու-
թիւնները զլխաւորներին և քաղաքային վարչու-
թեան ներկայացուցիչներին:

Մեղ հաղորդում են հետեւելը. «Սուխումի շը-
քանի մի քանի ուսու կալուածատէրեր զինել են
կարս և թիֆլիսի նպատակաւ մասնաժողո-
վին, յայտնելով որ նրանք պատրաստ են 4—500
ընտանիք հայ գաղթականներ ընդունել իրանց
կալուածներում, հող տալ նրանց մշակելու հա-
մար որոշ պայմաններով, եթէ միայն միջոց
արվի այդ 500 ընտանիքին փոխադրվել կարսից
կամ Բաթումի կողմերից և նախնական ծախսե-
րի համար մի փոքր գումար բաշխվի նրանց:
Ուսու կալուածատէրերը իրանց պատրաստակա-
նութիւնը ընդունել գաղթականներին և նրանց
ամեն զիւրութիւն ընծայել, բացատրում են
նրանով, որ փոքր-Ասիայի հայերը միակ ընդու-
նակ տարր են հանդիսանում, ինչպէս փորձից
զիտեն իրանք, Սուխումի շըքանում երկրագոր-
ծութեամբ, մանաւանդ ձխախտի մշակութեամբ
պարապելու:

Մեղ հաճելի է մասնաձեռն անել, որ Պետեր-
բուրգի «Новости» լրագիրն էլ միացաւ «Մշա-
կի» և «Тифлисский Листок» լրագրի առաջար-
կին՝ հիմնելու Սալմաստում յատուկ մասնա-
ժողով, այնտեղի գաղթականներին օգնելու
համար: Պետերբուրգի լրագիրը յայտնում է, որ
այս հարուստները չեն խնայի զբամա-
կան նպաստներ այդ համակրելի գործի օգտին:
Մենք սպասում ենք, որ մեր հարուստներից որ
և է մէկը մի խոշոր նուիրատուութեամբ հիմք կը
դնի Սալմաստի Մասնաժողովի գործունէութեան:
Բայց արդեօք երկար պիտի սպասենք...

Մեղ խնդրում են սպազորել հետեւելը. «Յօ-
գուտ կար ու ձեռ ձրի և էփանաղին կուրսե-
րի, յունիվարի 26-ին, թիֆլիսի ժողովարա-
նում կայացած երկկողմից ընդհանուր մուտք
եղաւ 900 ր. 45 կ. ծախք եղել է 239 ր. 50
կոպէկ: Զուտ արդիւնք մնաց 660 ր. 95 կոպէկ:
Կուրսերի կառավարչուհի Ս. Ի. Գեմենտի-
վա, արքայա սպանելու հիմնով սրտա-
զին շնորհակալութիւն է յայտնում այն բոլոր
անձանց, որոնք այս կամ այն կերպ նպաստե-
ցին երկկողմին, և լրագիրներին խմբագիրնե-
րին, ձրի յայտարարութիւն սպազորելու համար:

Ամբողջ Սիբիրին սպասում է մի նոր դարե-
շրջան: Պաշտօնակալ յայտարարվում է, որ այս
տարվայ յուլիսի 2-ին Սիբիրում, ամեն տեղ միա-
ժամանակ կը մտցնեն Ալեքսանդր II-ի զա-
տաստանական օրէնքները և կը բացվեն նոր
զատարանները: Գատաստանական սպաւտի և
նահանգական գատարանի բացումը կը կատարի
անձամբ արքայազատութեան մինիստրը, իսկ
միւս տեղերում գատարանների նոր նշանակ-
ված նախագահները: Գատաստանական օրէնք-
ները մտցնում են Սիբիրում առանց երբուեակ
զատարանների հաստատութեան:

ԲԱՄԱՍՆԻՅ մեղ գրում են. «Մի քանի զե-
րաստաններ յայտատում են Բալխանի ներկայա-
ցումներ տալ: Ուրախակի կը լինի, եթէ թողի
սուրբութիւն ստանան, որովհետև այնտեղ ոչ մի
զուարճատեղի չը կայ բանուր գատակարգի հա-
մար, բայց բլիւրագրի սեղանի շուրջը և նրա
մօտ հոտած բուֆէտը իր հոտած երջիկներով և
զմայլելի գարմունքներով:»

Վրացի իշխան Նիկոլայ ձավճավաճէ, ու-
րի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ,
մարտի 12-ին, զինուորական մեծ պատիւներով,
կատակ է իր գոյքի մի մասը, — 25,000 ռուբլի,
— զանգամ բարեգործական նպատակները: Քը-
սան հազար ռուբլու տոկոսներով պէտք է երկու
թոշակաւորներ պահել վրացիներից՝ մէկը լեւ-
նային ինստիտուտում, միւսը՝ համալսարանում,
իսկ 5 հազար ռուբլու տոկոսները պէտք է գոր-
ծադրվեն թոշակաւորներ պահելու հանգուցեալի
հայրենի Ալբալէ գիւղի այն գիւղացի երկնանե-

ՍՈՒՐԱՍԻՅ մեղ գրում են. «Մինչդեռ ուրիշ
տեղերում ժողովարարութիւն են անում գաղ-
թականների համար ու հոգս քաջում նրանց մա-
սին, մեղ մօտ անցեալները գալիս է մի գաղ-
թական քանակ և ինչպէս տեղական մի քա-
նակային ձանապարհածախս տալ մինչև թիֆլիս,
որ է 1 ր. 20 կ: Սակայն քանակն ոչ միայն
մերժում է այդ խնդրը և չէ զինում անգամ
ուրիշներին՝ խեղճին բաւարարութիւն տալու
համար, այլ մինչև անգամ չէ թողնում իր պաշ-
տօնակցին զիչերել իր մօտ և մուտ գիչերին
ձանապարհ է գցում նրան...»:

Վրացի իշխան Նիկոլայ ձավճավաճէ, ու-
րի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ,
մարտի 12-ին, զինուորական մեծ պատիւներով,
կատակ է իր գոյքի մի մասը, — 25,000 ռուբլի,
— զանգամ բարեգործական նպատակները: Քը-
սան հազար ռուբլու տոկոսներով պէտք է երկու
թոշակաւորներ պահել վրացիներից՝ մէկը լեւ-
նային ինստիտուտում, միւսը՝ համալսարանում,
իսկ 5 հազար ռուբլու տոկոսները պէտք է գոր-
ծադրվեն թոշակաւորներ պահելու հանգուցեալի
հայրենի Ալբալէ գիւղի այն գիւղացի երկնանե-

ՍՈՒՐԱՍԻՅ հաղորդում են «НОВОЕ ОБОЗР.»
լրագիրն, որ յունիվարի կէսին Սուխումի Գուրա-
ուր գաւառամասն են հասել թիւրքալից փախած
280 նոր հայ գաղթականներ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՆ

ՎԵՐՁԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՆՆԵՐ

Մուշից, եկրքները միջոցով ստացված է հե-
տեւել տեղեկութիւնը. «Պուլաւում գաւառի
չէյխեր, համալիայի բերքերը, ընդ որս կապրի
գիւղի նշանաւոր օճախները չէյխ Բեհամիլը
իր մրտութեամբ (աշակերտ) ու խումբ մը հե-
ծեալ ու հետեւի ծառաներով խոշկեալով գիւղ
կուգայ ու նոյն գիւղի Գասպարի 16 տարեկան
աղջկան իրեն կնութեան կը պահանջէ, ասելով՝
«մեղք է որ այլ ևս այդ նաղելի կայք մնայ ան-
հաւատութեան շաղկն մէջ, հարկաւոր է ամանել
անոր ու կրթել մուսուլմանութեան սուրը կրօնի
մէջ:» Եւ որովհետև այս տխուր փորձը շատ տեղ
կատարվել էր, ու գրեթէ միշտ անպաղ յղած
էր, ուստի և այս անգամ արդարութիւն մը ձեռք
բերելու համար, հարկաւոր էր տեղական աղ-
ջիկները ձեռք առնել: Այդ իսկ պատճառաւ
մուսուլմանութեան այդ մղեւանը ու վաւաշտ
ներկայացուցիչ զիմած էր Գասպար էֆէնդիի
աղջիկ՝ Նազլին խնդրելու: Բայց սրովհետև
Գասպար էֆէնդին մեծ վարկ ունէր շրջակայ
բրիտանացի և սչ-բրիտանացի ժողովրդի մէջ,
բնականաբար հեշտութեամբ չը պիտի կրնար
ընդունել այդ ծանր ու լրբը առաջարկութիւնը.
չէյխը խիստ միջոցների կը դիմէ ու գործը այն
աստիճան կը բաքնայ, որ երկուստեք ալ զէնքի
կը զիմեն Բարեբաղաւարտ, Գասպար էֆէնդիի
մի հին բարեկամ էրքէր, որ նոյն ատեն իր
խումբով գիւղն էր, օքտոբրեան կը հասնի հա-
յերին ու կը սկսեն հարուածել քիւրդերին: Կրիւր
բաւականին կատարի ու երկար կը տեւէ, բայց
երբ չէյխ Բեհամիլը կը սպանվի, քիւրդեր կը յի-
թին և խոտնիլուուն խոյս կուտան: Նոյն
ատեն մի քանի կենարօններից ալ զօրք վրա
հանելով կուռոններն կը հանդարեանցէ և
հայերին՝ իբր նախապատճառ զիւրի մի քանի
երեկոյները, ընդ որս աղջկայ հայր Գասպար
էֆէնդի բանտ կուսաջնարդին: Սպանուածների
թիւր մօտաւորապէս կը հաշուի 23 քիւրդ, 7
չէրքէր, 5 ալ հայ, երկուքը աղջկայ աղջակից-
ներէց: Երկու կողմէն ալ բաւականին վիրաւոր
կան: Բանտարկուածների դատը դեռ կը շարու-
նակվի: Գասպար էֆէնդին կամրատանով իբր
սպանող չէյխ Բեհամիլին:»

Կը հրատարակվի Գաղափարի մի նոր նամակը
արեւելեան հարցի մասին, որ նա գրել է Վեստ-
մինիստրի դուքսին:

Ամերիկայի Կիւնթօրի քաղաքում հրատարակ-
վող «Tribune» լրագրի մէջ պրօֆէսոր Հուլիէր
սուպրեյց մի յօդուած, որի մէջ աննպաստ կար-
ծիքներ է յայտնում հայերի մասին, հիմնվելով
հնացած և բերանից բերան ստանալով և զրոյց-
ների վրա: Օրինակ, Հուլիէր ուրախութեամբ
մէջ է բերում այն ասացուածը, որ աստը հրէա-
յի կը յաղթի մի յոյն, իսկ աստը յոյնի մի հայ:
Ամերիկայում սպրօղ հայ Գաբրիէլեան նոյն լրա-
գրի մէջ հրատարակեց մի պատասխան, որով
հերքում է Հուլիէրի ասեկոսների վրա հիմնված
աստուկները և մատնացոյց է լինում ակնսա-
տեսներին, միսիօնարներին առած ճշգրիտ և նը-
պաստաւոր վկայութիւնների վրա:

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՄԱՍՍԱՆԵՑ

Թաւրիզ, փետրվարի 23-ին
Փետրվարի 13-ին, հինգշաբթի գիւղեր, Առը-
պատականի Հայուհեայ Բարեգործական ընկե-
րութեան ձեռնարկութեամբ, Ղալայի բեմում,
յօդուած գաղթականների ներկայացրին «Մայրա-
կան սէր» դրաման: Ուրախակի էր տեսնել, որ
ընկերութիւնը ամեն նայքը գործ էր գրել աջո-
ղութեան համար: Չը նայած տունակների թան-
գութեան, սրածը ին էր բաղմութեամբ: Համա-
բեա բոլոր տոմսակները ծախվել էին: Իսկ ամ-
սիս 15-ին, շաբաթ գիշեր, բարեգործական նը-
պատակով տրվեց մի ներկայացում: Ղալայի
Թամարեան օրիորդաց զարդի բեմի վրա Տեղերից
և սչ մէկը բաց չէր մնացել. չը նայած տոմսակ-
ների արժէքները նոյնպէս թանկ էին, բոլոր
տեղերը վաճառվել էին, այնպէս որ շատերը
յնպիսիում էին տոմսակ, բայց չը կար: Պէտք
է նկատել, որ ժողովուրդը յայտնի զէպերում
միշտ առատաձեռն է և միշտ համակրանքով է
վերաբերվել բարեգործական նպատակով գործ
ձեռնարկողներին: Խաղաղին «Չոհի փոխարէն
ընձ» դրաման, որը, չը նայած մեր բեմի համար
անյարմար մի պիէս է, սակայն անցաւ աջող:
Գերակատարներից աչքի էին ընկնում Մ. Նա-
զարէլեան և օրիորդ փաղկեանս, վերջումը
խաղաղին «Բանտաւոր» կատակերգութիւնը.
արքի էին ընկնում Տ. Գալփայեան և Ն. Ազա-
մեան: Չաւհարը անասելի ջաղջ անցաւ. լուս էր
Վ. Տ. Սանեանի ինքնուրոյն բանաստեղծութիւ-
նը: Գեղեցիկ էր և դաշնամուրի «Valse» երը,
որ նուագում էր մի պոլսեցի տիկին:

Ինչպէս երեւում է, մեր քաղաքի խաղաղ դու-
թիւնը պիտի խնդարվի: Այս օրերս պարսիկ-
ները քաղաքի պատերին էլաններ (աղբեր) էին
փակցրել, որով պահանջում են նախ՝ պաշտօ-
նանկ անել քաղաքի բէկարէկուն, որ մի շատ
թուլ և անաղբեցիկ մարդ է և երկրորդ՝ պահան-
ջում են Ամերիկ-Գոլիպից կամ գործել և կամ
թողնել իր պաշտօնը և հեռանալ: Գրութիւնը
խիստ ծանր է: Ինչպէս լսում ենք, թէ նրանումն
էլ արդէն մի քանի պաշտօնականների զէմ ցոյցեր
են եղել:

Վերջին ժամանակներում շատ աւաղակու-
թիւններ են կատարվում Թաւրիզում. զէպեր
են պատահել, որ փողոցներում, քաղաքի մէջ
կողոպտել են մարդկանց: Այս օրերս էլ քար-
վանարաններից մէկում 2—3 վաճառականական
խանութներ են կողոպտել: Յօուսով ենք որ զը-
բանց առաջը շուտով կանայի:
Վրանակները գարնանային են: Ժանտախտի
լուրը այստեղ բոլորովին դադարել է:
Այս բարեկենդանի օրը՝ գաղթականների օգ-
տին մի գերբաստանի մէջ հանգանակվել է 150
թուամս: Հանգանակութիւն բացողները շարու-
նակում են հագուստեղէններ ևս հաւաքել, որ-
պէս զի անձամբ ամեն Սալմաստ՝ բաժանելու
գաղթականներին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վրացի իշխան Նիկոլայ ձավճավաճէ, ու-
րի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ,
մարտի 12-ին, զինուորական մեծ պատիւներով,
կատակ է իր գոյքի մի մասը, — 25,000 ռուբլի,
— զանգամ բարեգործական նպատակները: Քը-
սան հազար ռուբլու տոկոսներով պէտք է երկու
թոշակաւորներ պահել վրացիներից՝ մէկը լեւ-
նային ինստիտուտում, միւսը՝ համալսարանում,
իսկ 5 հազար ռուբլու տոկոսները պէտք է գոր-
ծադրվեն թոշակաւորներ պահելու հանգուցեալի
հայրենի Ալբալէ գիւղի այն գիւղացի երկնանե-

«Temps» լրագիրը հաղորդում է, որ շուտով

չարտը: Սակայն Յունաստանը պաշարելու մասին նորից չուսումը պետք է յայտարարվի: Այդ առիթով վիեննայի «Neues Wiener Tageblatt» հարթըրում է, որ Յունաստանի պաշարման մասին յայտարարությունը միաժամանակ մի և նոյն օրը պետք է երևայ ըստը վեց մեծ պետությունների պաշտոնական լրագիրներում: Յայտարարության մէջ ասված պետք է լինի, որ յունական այս և այն նաւահանգիստը մտնելը խտրի արգելում է: Ինչ վերաբերում է կրեաէ կղզու գրաման, ոչ Աւստրիան, ոչ Գերմանիան չը պետք է մասնակցեն նրան: Գուցէ գրաման մասնակցի և Անգլիան:

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՅ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վ Ի Ե Տ Ե
ՊԵՏԵՐՈՒՐԳ, 10 մարտի: «Правит. Вѣсти.» լրագրում տպված է. «Այն համաձայնութեան համեմատ, որ կայացած է պետությունների մէջ, որոնց նաւատորմըրը գտնվում են կրեաէի շրջում, առաւօտեան 8 ժամից միացեալ նաւատորմերի ծովայինները որոշել են այդ կղզու պաշարումը: Պաշարումը վերաբերում է յունական զորային տակ գտնվող ըստը նաւերին: Վեց մեծ պետությունները և չէզոք պետությունների նաւերին թող է տրված մտնել պետությունների կողմից գրաման նաւահանգիստները, և դատարկել ապրանքները, եթէ միայն այդ ապրանքները նշանակված չեն յունական զորքերի կամ կղզու ներքը գտնվող տեղերի համար:

ԲԵՐԼԻՆ, 11 մարտի: «Պետական համբաւարներ» մէջ տպված է պետությունների նաւերի հրամանատարներին որոշումը կրեաէի պաշարման մասին:

ՎԻԵՆՆԱ, 11 մարտի: «Neue Freie Presse» լրագիրը հերքում է այն տեղեկությունը, թէ յունայ արտաքին գործերի մինիստրը և Աթէնքի աւստրո-ունգարական գործակալը համաձայնություն կայացրին սպասել, մինչև որ քննութիւնը պարզի աւստրո-ունգարական զինուորական նաւի կողմից յունական նաւը ուժակոծելու գործը: Արդէն մի քանի օր է, որ աւստրո-ունգարական հաւատարմատարը ոչինչ յորաբերութիւններ չունի յունայ արտաքին գործերի մինիստրի հետ:

ԼՕՆԻՍՆ, 11 մարտի: Կանէլից ստացված տեղեկությունների համեմատ, քրիստոնեայ ապստամբները, հրացանաձգութիւն սկսելով թիւրք կամաւորների հետ, Սուլի ծովամտում գտնված զինուորական նաւերի ուժակոծութեան ենթարկվել են:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 մարտի: Պաշտոնական տեղեկութեան մէջ ասված է. «Կրեաէի զօրք ուղարկելով Յունաստանը միջազգային իրաւունքի հակառակ վարվեց: Թիւրքիայի ամբողջութիւնը երաշխաւորող պետությունները կանգ առան, ի նկատի ունենալով Թիւրքիայի չանքը, կրեաէի պաշարման վրա, օրը երկէ սկսվեց: Այդ վճիռը սուլթանի վարձուների հետանք էր: Պետությունների քարեկամութիւնը և հոգածութիւնը Բ. Գրան վերաբերումը չորհրդակցութեան արժանի է:

ԼՕՆԻՍՆ, 12 մարտի: Համայնքների ժողով: Կերտի յայտարարում է որ կառավարութեան յայտնի չէ ոչ այն, որ Թիւրքիան և Յունաստանը ուղղում են ուղղակի համաձայնութիւն կայացնել, և ոչ չէ այն, որ մեծ պետություններից օր և է մէկը ցանկանար զինադրել այդ բանին: Կառավարութիւնը ոչինչ չը գիտէ այն կամայրոմի մասին, որ առաջարկել է Յունաստանը, եթէ ի նկատի չառնենք մարտի 10-ի լրացուցիչ յայտարարը:

ՊԱՐԻՉ, 12 մարտի: Անգլիական զօրքը, որ պետք է գնալ կրեաէ, ուղիորդվեց Մալտայից: «Matin» լրագիրն հետազոտում են, որ ծովապետները հրամայեցին կանգնել և Բեաթիմոսի յունայ հիւպատոսներին անյայտ հետանալ այդ ըստըրներից, որպէս զի ազդեցական չանեն ազգայնակութեան մէջ:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 մարտի: Գնապանները մի հաւաքական պահանջ արեցին Բ. Գրանից՝ արձակել Ալեանայի վայրին և նայն վիլայէտի պոլսական չրչանի զայմադարմին, որովհետև իրանց գործունէութեան եղանակով նրանք վտանգաւոր տրամաբանութիւն են առաջացնում մանկեղանակների մէջ, որ արդէն պատճառ է եղել բուռութեան գէպերի: Առաջարկություններ են արված նոյնպէս Գիմերէի և Սիվաի վիլայէտում նորերս տեղի ունեցած անցքերի առիթով:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 մարտի: Գալթիան հայերին նոր երկու շարժի ժամանակավորից է արված վերադառնալու համար:

ՄՕՍԿՎԱ, 10 մարտի: Մարտի 9-ին փոքր թատրոնում բացվեց թեմական գործողների առաջին համառուական համագումար ժողովը, Մեծ իշխան Սեբրի Ալեքսանդրովիչի հովանաւորութեան տակ: Հաւարկել են մօտ 1000 անձեր:

ԲԵՐԼԻՆ, 11 մարտի: Հանդիսաւոր կերպով տեղի ունեցաւ Վիեննա-Ի-ի արձանի բացումը: ԼՕՆԻՍՆ, 11 մարտի: «Daily News» լրագրին կայրէից հետազոտում են. «Արշաւանքը գէպի Սուլան, շատ կարելի է, չը կայանայ, որովհետև խալիֆը խաղաղութիւն է խնդրում»:

ՊԵՏԵՐՈՒՐԳ, 12 մարտի: Մարտի 12-ին տեղի ունեցաւ բանաստեղծ Ա. Ն. Մալկոյի թատրոնը:

Ս. ՊԵՏԵՐՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱ

Մարտի 11-ին

ԼՕՆԻՍՆի վրա 10 ֆունտ արժէ.	93	ր. 90	կ.
Բերլինի վրա 100 մարկ	45	>	90 >
Պարիզի վրա 100 ֆրանկ	37	>	30 >
Ռսկի	արժէ.	>	>
Մարտային կուպոններ	149	>	>
Բօրային դիսկոնտ	53/4	-	70/0
4% սեռական րէնտա	99	>	>
Ներքին 5% աւաջին փոխառութիւն	278	>	>
— Երկրորդ	249 1/4	>	>
5% գրաւ. թղթ. աջն. կալ. բանկի	211 1/2	>	>
50% պետական երկաթուղ. րէնտա	—	>	>
40% ներքին փոխառութեան	983 3/4	>	>
4 1/2% գրաւ. թղթ. աջն. կալ. բանկի	101 3/8	>	>
Աջն. կալ. Պետ. բանկի խաղաղութիւն	—	>	>
4 1/2% վիլայակ. գիւղ. հող. բանկի	101 3/4	>	>
Փոխ. կրեաէաւ. ընկեր. մետալ.	—	>	>
Պետերբուրգի քաղաքային կրեաէաւ.	—	>	>
ընկերութեան օրինաւորութիւն	101 3/4	>	>
Մոսկովայի քաղաք. օրինաւորութիւն	101 1/4	>	>
Օգէսայի	100	>	>
Թիֆլիսի	99 1/4	>	>
Թիֆլիսի կալ. բանկի 6%	102	>	>
50%	99 5/8	>	>
Գուժայիսի	102	>	>
50%	99 1/8	>	>

Թմբազի՝ Ա.Լ.ԲԱՍՆԻՐ ԲԱՍՆԻՐԱՐ
Հրատարակիչ՝ ԱՆԻՐԷԱՍ ԱՐՄԻՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա. Ռ. Ա. ՉԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բ. ՆԱԻԱՍԱՐԳԵԱՆԻ
(Կուկիա, Վօրոնցովի արձանի հանգէլ)
Հիւանդներին ընդունում են աժեն օր, բացի կիրակի օրերը:
Ա. Ռ. Ա. ՉԻՆ ԵՐԸ՝
Բ. Ա. ՆԱԻԱՍԱՐԳԵԱՆԻ—11—12 ժ. վերաբուժութեան, վնասարկան (սիֆիլիսի) և ներքին հիւանդութիւններին:
Գ. Գ. ՉԻՆՎԱՆԻ—9—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային հիւանդութիւններին:
Կինքերիչ ԴՈՒՆԱՅԷՎԱ. ԲՈՒՆԵՆԿՈ—10—11 ժ. կանանց և երեխայից հիւանդութիւններին:
Զ. Ի. ԲԱՐԱՆԱՍԵՆՆՆ—10—11 ժ. կանանց հիւանդութիւններին, ուրբաթի և շաբաթի, իսկ 1 1/2—2 ժ. երեխայներին, երեքշաբթի և հինգշաբթի:
Ի. Ֆ. ՊՐՕՏԱՍԵՎԻՉ—12—1 ժ. ախտիչի, կուկիայի բժշի և կրծքի հիւանդութիւններին և ուրբաթի:
Ա. Ս. ՓՈՒՂԻՆԵԱՆ—12—1 ժ. ներքին, երեխայից և նեարդային հիւանդութիւններին և շաբաթի:
Ա. Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ—1—1 1/2 ժ. ներքին և երեխայից հիւանդութիւններին:

ԵՐԵՎԱՆԵՐԸ՝
ՊՐՕՏԱՍԵՎԻՉ—5—6 ժ. երեքշ. հինգշ. և շաբաթի:
Ա. Ս. ՓՈՒՂԻՆԵԱՆ—5—6 ժ. երեքշաբթի և ուրբաթի:
Բ. Ա. ՆԱԻԱՍԱՐԳԵԱՆԻ—6 1/2—7 1/2 ժ. Հիւանդանոցում քիմիական և խոշորացուցական հետազոտութիւններ են անում մէզի, կիւի, ախտան, կաթի և այլն:
Վճար 50 կ. չքաւորները ճրի: Համախորհրդի (կոնսիլիումի) և օպիբաղիայի համար առանձին Հրեան զանցի վերառեալ:
Բժշկա գեա ՆԱԻԱՍԱՐԳԵԱՆԻ

Մ Ա Ս Ս Ա Ժ

Բժիշկների ղեկավարութեան տակ, պարապում են զանազան հիւանդութիւնների բժշկելով: ՄԱՍՏՈՒՎ, և առողջական ԳԻՄՆԱՍԻԱՅԱՑՈՎ: Հիւանդների ընդունելութիւնը՝ 5 1/2—6 1/2 ժամը երեկոյեան: Ա. Նալեան փողոց, № 19: 21—148 ԳԵՆՐԳ ԽՈՒՐՈՎԵԱՆՆ

ԱՐՄԱՆ ԲՈՅՈ Մ Կ Ն Ի Կ Ը

Վոլդիլ մէջ արար. փոխադր. Ա. ՎՐՈՅՐԻ. Գ Ի Ն Ը 20 Կ.
Թիֆլիսում վաճառվում է կենտրոնական գրաւաճատանոցում: Օտարաքաղաքացիները կամ դուրմարով գնողները պետք է զինեն Թիֆլիս 1-ին Գօն-չարնայա փողոց, № 12. զերասան Ա. Վրոյրիս: 2—3

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
խորհուրդը յայտնում է ի դիտութիւն ընկերութեան անդամներին, թէ ընդհան օր ժողովի շարու նակութիւնը, որ նշանակված էր ամսի 9-ին և յետագայում անակնկալ պատճառով, նշանակված է մարտի 16-ին, կիրակի, երեկոյեան ժամի 7 1/2-ին, Թիֆլիսի քաղաքային Գուժայի գահիճում: (№ 30) 1—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆ ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւնը կանոնադրութեան § 69-ի հիման վրա յայտարարում է, որ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Պ. Պ. ԼԻԱՉՕՐԵՆԵՐԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ Կանոնակարգ է այս 1897 թի մարտի 23-ին, առաւօտեան ժամը 10-ին, Թիֆլիսի քաղաքային գուժայի գահիճում:
Պարագմունքի աւարկանքը.
1) Ընկերութեան 1896 թի երևուաթի տարեկան հաշի քննութիւնն ու հաստատութիւնը և վերանկող մասնաժողովի եզրակացութիւնն այդ մասին:
2) Վերանուղող յանձնաժողովի ղեկուցումը 1896 թի հաշի քննութեան մասին:
3) 1897 թի ծախքերի նախահաշի քննութիւնն ու հաստատութիւնը:
4) Վերանկող մասնաժողովի ղեկուցումն իր գործողութիւնների մասին:
5) Վարչութեան ղեկուցումը իրազօր Ա. Գ. Տօրիփօկաւ մի յայտարարութեան մասին, որով նա առաջարկում է ընկերութեան կողմից նուիրաբերութիւն անել Թիւրքիայից Անգլիոյ կառ ժաւած հաշիի օգտին, և վերանկող մասնաժողովի եզրակացութիւնն այդ մասին:
6) Ընտրութիւններ ա) վերանկող մասնաժողովի երկու անդամի, հերթով դուրս գնացող Յ. Ա. Փայրօվի և իր ցանկութեամբ դուրս գնացող Ա. Մ. Թամանչիւի տեղ. բ) վարչութեան մի ղերեկաօրի, հերթով դուրս գնացող Ն. Զ. Միրզայի տեղ. գ) ղերեկաօրի պաշտօնի համար երկու թեկնածուի, մէկը հերթով դուրս գնացող Վ. Յ. Կորգանովի և միւսը դուրս գնացած Ն. Բ. Խօսթրեպի տեղ և զ) վերանուղող յանձնաժողովի երեք անդամի:
1—1

ՌԻՍՈՒՄՆԱՐԱՆՆԵՐՆԵՐ

Ա. ՏԵՐ-ՅԱԿՈՎԲԵԱՆԻ
Ընդունում է երթեկի, կիսաթոշակաւոր և ղերեթովի աշակերտներ: Պատրաստում է զի մնազիւններ, կաղեւտներ, կօրպուսի, զեմլէմէ ր-ներ, րէալա կան և այլ ուսուցման արանները հօտար: Փոքր պատրաստականում երկանները ընդունվում են առանց քննութեան, վեց տարեկանից սկսած: Ուսուցման արանում ուսուցանում են բարձրագոյն ուսուցման արատած մասնագէտներ, զի մնազիւն կան ուսուցիչներ: Աւանդելի առիթաններ են կրօն, ուսուց, հայոց, ֆրանսիական, ղերմանական, բաղնիկանայտնաց, վրաց լեզուներ, թուարանութիւն, ալբերա, երկրաչափութիւն, աշխարհագրութիւն, պատմութիւն (ուսուց և ընդհանուր) բնական պիտութիւն նկարչութիւն, ղրութիւն, երգեցողութիւն:
Հասցէն. ТИФЛИСЬ. Гановская ул., № 11. 3-րդ դիմնադիայի մօտ: (№ 102) 5.) 4—10

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Կանոնաւոր և ուղղակի նաւագնացութիւն ՄԱՐՍԷՅԻՑ ԲԱՐՈՒՄ, չորեքշաբթի օրերը, երկու շաբաթը մի անգամ, սկսած յունվարի 25/6-ի չորեքշաբթից:
Եւ հակառակը՝ Բաթունից Մարսէլ, մտնելով Տրապիզոն, Սասնի և Պոլիս: Մեկնում է Բաթունից՝ չորեքշաբթի, մարտ ամսի 19/31-ին ԱՆՍՕԼԻ չորհրդաւ, նաւապետ ԲԻԱՆԿԻ և այդպէս շարունակաբար, երկու շաբաթը մի անգամ, չորեքշաբթի օրերը, ժամի 4-ին հայից յետոյ: Բաթունից Պարիզ ուղղակի հարողակցութեան ամսական արվում են սովորականից Պակաս գն եր օվ: Ապրանքների և ճանապարհորդների մասին հարկաւոր տեղեկութիւնների ստանալու համար թող բարեհաճեն զիմե ընկերութեան գործակաւորներին:
ԲԱՐՈՒՄՈՒՄ—այ. վիկտոր ղՄնոնի, Նարէլէմայա ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ—այ. Օ. Գ. Բարեկենդանանին, Սիօնի փող. նախկին Արծրունու քաղաւանարաւ: ԲԱՐՈՒ—այ. Ս. Կիլիարեանին, Կոլիբեա-կիւնայա հրապարակ: ՆՕՎՕՐՕՍԻՑՅՍԿ—այ. Մեկնիօր Հերչերոգերին: (№ 16) 15—20

Ներկայ տարվայ ը թացքում Բ Օ Ր Ժ Օ Մ Ի Կ Ա Լ Ո Ւ Ա Մ Գ Ը, փայտ սղոցելու գործի զարգացման պատճառով, կունենայ մեծ քանակութեամբ ՓՈՒՇԱՆԵՐ զանազան տեսակի, ուստի նրանք, որոնք ցանկանում են ձեռք բերել այդպիսի տախտակներ, կարող են զիմե իօրծօմի կալուածքի վարչութեան տեղեկութիւններ ստանալու համար, իսկ անձամբ տեսնել վաւառաները կարելի է Բօրծօմ կայարանում, փայտ սղոցելու գործարանի մօտ: (№ 23) (ժ. 25, մ. 15, այ. 30) 2—3

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԲԻՍՊՈՒՏՄԱՆԻ

(Տնային գործածութեան համար)
ՀՆԻՎԱԿԱՆ ՄԻՇՈՒՆԱ, այն է հաստատ մաճ միւրերին, խլուրդներին և ուրիշ կրծողներին Այս միջոցը արտաքսում է այդ կենդանիներին զխտարապէս բնակարաններից, այնպէս որ նրանք չեն մտնում գետնայարմի տակ և չեն տարածում գարշահատութիւն:
ՄԱՎԵՆԵՐԻ ԴԷՄ ՀԵՂՈՒԿ, ոչնչացնում է նրանց ընդմիջաւ Նա շատ հաճելի հոտ ունի և բիծ է թողնում ձերմակեղէնի, կօշիկների և կարասիի վրա: Փոխադրելով նրան, սենեակի օդին հաճելի թարմութիւն են հարողում և միաժամանակ հալածում են ցեցը, ճանճը և մոծակները:
ՓՈՒՇԻ ՄԻՋԱՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ, ամենայարմար միջոց է բոլոր միջատները և նրանց սաղմերը բոլորին ոչնչացնելու համար: Այդ փոշին անփոխարինելի է լուսի և միակեր ոչնչացնելու համար անկողիններում, ներքնակներում, թաղիքով պատած փայտային պատերում: Ոչնչացնելով ցեցը և չունենալով նախնային անհաճոյ հոտը, այս փոշին բոլորովին փոխարինում է նրան. դրա համար հարկաւորութիւն չը կայ ամառը տալ մուշակները և ուրիշ մոթիքէն իրերը պահելու համար: Փոշու աղբեցութիւնը, երբ նրան գործածողում են ամեն տեսակ միջատներին, միջոցների հղէմ-գրեկէ վայրկենական է—հետեանքը զարմանալի: Հարցնել ղերակաւաւական խանութիւնում (№ 23) 29—50

ԿԱԿԱՕ ԲԼՕՕԿԷՐ

ՍՆՆԻՐԱՐԻ ԽՄԻՉԲ, արկղիկներում, 1/4, 1/2, 1/3 և 1/8 կիլոգրամ (GRAND PRIX) Խարձրագոյն պարգև: Անավերջէի 1894 թի համաշխարհային ցուցահանդիսում:
Գլխաւոր պահեստը՝ ղերաբարական ապրանքների Խարձրագոյն հաստատված կովկասեան ընկերութիւնը Թիֆլիսում: (№ 6) (Կ) 49—50